

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot:	DYRYGENTURA		Punkty ECTS:	22
Koordynator przedmiotu:	prof. dr hab. Marek Gandecki		Liczba godzin:	180
Wydział:	Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć:	wykład	
Instytut:	Dyrygentury	Forma studiów:	stacjonarne	
Kierunek:	Dyrygentura	Profil studiów:	ogólnoakademicki	
Specjalność:	Dyrygentura Chóralna	Język:	polski	
Poziom studiów	Studia I stopnia	Status przedmiotu:	obowiązkowy	
Umiejscowienie w planie studiów:				
Semestr I:	30 godzin, egzamin, 3 ECTS	Semestr II:	30 godzin, egzamin, 3 ECTS	
Semestr III:	30 godzin, egzamin, 4 ECTS	Semestr IV:	30 godzin, egzamin, 4 ECTS	
Semestr V:	30 godzin, egzamin, 4 ECTS	Semestr VI:	30 godzin, egzamin, 4 ECTS	

Prowadzący zajęcia	<p>prof. dr hab. Magdalena Wdowicka-Mackiewicz prof. dr hab. Marek Gandecki prof. dr hab. Przemysław Palka prof. dr hab. Leon Zaborowski prof. AMP dr hab. Tomasz Dzieciol dr hab. Marianna Majchrzak dr hab. Paweł Łuczak mgr Sławomira Raczyńska mgr Jarosław Wojtecki</p>
---------------------------	---

<p>Cele i założenia przedmiotu</p>	<p>Celem nauczania przedmiotu jest przygotowanie studenta do prowadzenia chórów amatorskich (np. akademickich, szkolnych, środowiskowych, kościelnych). Wyposażyć w wiedzę i umiejętności potrzebne w pracy z kameralnymi zespołami wokalnymi i wokально-instrumentalnymi. Przygotowuje do działalności artystycznej w instytucjach kultury oraz animacji życia muzycznego w różnych środowiskach muzycznych. Doskonalenie zasad techniki dyrygenckiej, rozwijanie sprawności manualnej są ściśle związane ze zdobytą wiedzą i umiejętnościami podczas studiowania innych przedmiotów, wynikających z zakresu kształcenia, np.: emisja głosu (indywidualna i zespołowa), czytanie partytur, analiza form i stylów, zespoły dla praktyk studenckich. Owa koherencja umożliwi wszechstronny rozwój osobowości artystycznej dyrygenta, realizującego własne koncepcje artystyczne i edukacyjne.</p>
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>Predyspozycje manualne połączone ze znajomością podstawowych schematów rytmicznych. Inne wymagania wstępne sprecyzowane są w Regulaminie postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego i drugiego stopnia w Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu.</p>

<p>TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU</p>
<p>Semestr I</p>
<p>Podstawy techniki dyrygenckiej (świadomość znaczenia roli dyrygenta i sztuki dyrygowania). Sylwetka i aparat ruchowy dyrygenta. Omówienie funkcji obu rąk i różnic między nimi w procesie dyrygowania. Prawidłowy rysunek schematów metrycznych (dwu-, trzy-, cztero-, sześciomiarowe), ruchy: wstępne (współzależność ruchu i oddechu) i końcowe (fermaty), istota przedtaktu. Ruchowa realizacja elementów dzieła muzycznego: dynamika (stopniowe i nagłe zmiany), artykulacja (legato, staccato, non legato, akcenty, sforzata, itp.), tempo (stopniowe i nagłe zmiany). Realizacja artystyczna utworu: frazowanie z uwzględnieniem prozodii tekstu, rozplanowanie napięć, wyrazowość gestu. Repertuar: utwory na chór dziecięcy/jednorodny (2-, 3- i 4-głosowe).</p>
<p>Semestr II</p>
<p>Doskonalenie elementów techniki dyrygenckiej z uwzględnieniem bogactwa środków wykonawczych: agogiki, tempa, artykulacji. Praca nad uniezależnieniem rąk. Doskonalenie interpretacji utworów z uwzględnieniem warstw semantycznej i strukturalnej tekstu słownego oraz warstwy ekspresyjnej. Repertuar: utwory czterogłosowe oraz chór jednorodny i mieszany.</p>
<p>Semestr III</p>
<p>Gest dyrygenta, a problematyka wykonawcza muzyki dawnej a cappella. Poszerzenie wiedzy z zakresu stylów wykonawczych epok historycznych.</p>

Interpretacja utworów renesansowych i barokowych z uwzględnieniem różnorodności gatunków, form, faktury i technik kompozytorskich (np. cantus firmus, nota contra notam, faktura imitacyjna, kontrapunktyczna)
 Stosowanie środków wykonawczych adekwatnych do stylu danej epoki.
 Aspektacja słowa śpiewanego jako najważniejszy element formotwórczy.
 Repertuar: chorał, psalm, pieśń renesansowa, msza, polska muzyka dawna (4-głosowe motety i madrygały).

Semestr IV

Problematyka wykonawcza muzyki dawnej a cappella - poszerzanie wiedzy i doskonalenie umiejętności dyrygenckich, zdobytych w semestrze III.
 Interpretacja utworów o skomplikowanej fakturze i rozbudowanej formie.
 Realizacja metrum zmiennego.
 Repertuar: polichóralne madrygały, motety, msze kompozytorów włoskich, angielskich, niemieckich, hiszpańskich.

Semestr V

Realizacja utworów romantycznych i romantyzujących, a cappella oraz z towarzyszeniem fortepianu.
 Doskonalenie elementów techniki dyrygenckiej z uwzględnieniem bogactwa środków wykonawczych: agogiki, tempa, artykulacji.
 Interpretacja utworów z uwzględnieniem warstw semantycznej i strukturalnej tekstu słownego oraz warstwy ekspresyjnej.
 Gest i twarz dyrygenta, a emocje i nastroje wyrażane w muzyce i wywoływane przez muzykę.
 Repertuar: pieśni, psalmy, motety, utwory z tekstem świeckim polskich i zagranicznych kompozytorów romantycznych.

Semestr VI

Praca nad programem koncertu dyplomowego.
 Weryfikacja wiedzy i umiejętności zdobytych podczas zajęć z dyrygentury w dotychczasowym toku kształcenia, na podstawie wybranych utworów chóralnych pochodzących z różnych stylów i epok.

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	D1_W01	Zna i rozumie zagadnienia dotyczące literatury muzycznej w ujęciu chronologicznym, związane z kierunkiem i specjalnością studiów	P6S_WG	P6U_W

	D1_W02	Zna i rozumie podstawowy repertuar wymagany do pracy z chórem		
	D1_W03	Zna i rozumie elementy dzieła muzycznego, style i związane z nim tradycje wykonawcze niezbędne do wyrażania własnych koncepcji artystycznych		
	D1_W07	Zna i rozumie powiązania i zależności pomiędzy teoretycznymi aspektami wiedzy muzycznej (m.in. emisja głosu, czytanie partytur, kształcenie słuchu) a praktycznym ich zastosowaniem w pracy dyrygenta		
U	D1_U01	Potrafi samodzielnie pracować nad partyturą, odczytać i połączyć zawarte w niej elementy dzieła muzycznego oraz opanować ją pamięciowo	P6S_UW	P6U_U
	D1_U02	Potrafi wykorzystać umiejętności dyrygenckie umożliwiające interpretację dzieł zróżnicowanych gatunkowo i stylistycznie		
	D1_U03	Potrafi wyrazić gestem oraz przekazać zespołowi oczekiwaną emocję zawartą w dziele muzycznym		
	D1_U11	Potrafi w praktyczny sposób potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności z zakresu emisji, impostacji i higieny głosu, komunikując podczas próby w sposób zrozumiały i sugestywny oczekiwania, idee i koncepcje interpretacyjne	P6S_UK	
	D1_U14	Potrafi przygotować i zaprezentować wypowiedzi w formie: ustnej, pisemnej i multimedialnej, dotyczące zagadnień związanych ze studiowanym kierunkiem i specjalnością, na temat realizacji i interpretacji materiału muzycznego w aspekcie szeroko pojmowanych kwestii dotyczących obszaru sztuki	P6S_UU	
	D1_U19	Potrafi zastosować efektywne techniki ćwiczenia wykazując umiejętność samodzielnego doskonalenia warsztatu dyrygenta		
K	D1_K04	Jest gotów do efektywnego wykorzystania wyobraźni, intuicji, emocjonalności i zdolności kreatywnego myślenia podczas rozwiązywania problemów	P6S_KO	P6U_K
	D1_K06	Jest gotów do współpracy z innymi osobami i wykazania się zdolnością do podjęcia prac organizacyjnych i artystycznych w realizacji różnych przedsięwzięć kulturalnych		

Metody kształcenia	<p>wykład</p> <p>praca z tekstem i dyskusja</p> <p>rozwiązywanie zadań artystycznych</p> <p>praca indywidualna</p> <p>praca w grupach</p> <p>prezentacja nagrań CD i DVD</p> <p>inne metody stosowane przez prowadzącego</p> <p>kształcenie zdalne</p>
---------------------------	--

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
	egzamin praktyczny (po każdym semestrze) ustny egzamin licencjacki	D1W_01, D1W_03, D1_U01, D1_U02, D1_U03, D1W_01, D1W_02, D1W_03, D1_U14

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	<ul style="list-style-type: none"> obecność i aktywność na zajęciach przygotowanie się do zajęć osiągnięcie założonych efektów uczenia się zaliczenie ustalonego przez Katedrę dyrygentury chóralnej minimum repertuarowego
	Warunki egzaminu:	Warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu jest poprawne wykonanie programu artystycznego, na który składają się utwory pochodzące z repertuaru przewidzianego w danym semestrze, w treściach programowych przedmiotu. VI semestr kończy się egzaminem w postaci koncertu dyplomowego.

NAKLAD PRACY STUDENTA	Liczba godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego	180	22
Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	480	

Literatura podstawowa

Lachman W., Pieśni wybrane na chór mieszany a cappella, PWM, Kraków 1966.
 Lasocki J.K., Z pieśnią. Śpiewnik na chór mieszany a cappella, zeszyt I, PWM, Kraków 1968.
 Lasocki J.K., Z pieśnią. Śpiewnik na chór mieszany a cappella, zeszyt II, PWM, Kraków 1964.
 Lasocki J.K., Z pieśnią. Śpiewnik na chór mieszany a cappella, zeszyt III, PWM, Kraków 1986.
 Maszyński P., Pieśni wybrane na chór męski a cappella, PWM, Kraków 1970.
 Mayzner T., Rok w piosence na głos z fortepianem, PWM, Kraków 1984.
 Moniuszko S., Pieśni wybrane na chór mieszany a cappella, red. J.K. Lasocki, PWM, Kraków 1978.
 Noskowski Z., Cztery pory roku, PWM, Kraków 1985.
 Nowowiejski F., Pieśni wybrane na chór mieszany a cappella, PWM, Kraków 1960.
 Pfeiffer I., Pieśni naszej ziemi, zeszyt I, II, PWM, Kraków 1961.
 Pfeiffer I., Śpiewajmy razem, PWM, Kraków 1987.
 Pleń-Weberowa Z., Śpiewajmy, PWM, Kraków 1955.
 Rutkowski B., Gaiczek zielony, PWM, Kraków 1951.
 Sibrecht B., Po drugiej stronie, utwory na głosy równe, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Poznań 2016.

Wiechowicz S., Antologia muzyki chóralnej renesansu na chór mieszany a cappella, red. S. Wiechowicz, PWM, Kraków 1980.

Wiechowicz S., Antologia pieśni chóralnej romantyków niemieckich na chór męski a cappella, PWM, Kraków 1961.

Wiechowicz S., Z pieśni chóralnych, PWM, Kraków 1987.

Wybrane utwory na chór a cappella oraz z towarzyszeniem fortepianu następujących kompozytorów:

M. Gomółka, Mikołaj z Krakowa, Waclaw z Szamotuł, M. Zieleński, M. Leopolda, G.G. Gorczycki, B. Pękiel, O. di Lasso, L. Marenzio, G.G. Gastoldi, H.L. Hassler, P. Certon, J. Wilbye,

P. Verdelot, G.P. Palestrina, C. Jannequin, J. Arcadelt, T. Morley, J.S. Bach, A. Lotti, C. Croce, T. Victoria, A. Scarlatti, C. Monteverdi, G. da Venosa, F. Mendelssohn, A. Bruckner, J.

Brahms, J. Rheinberger, R. Schumann, F. Schubert, G. Verdi i inni.

Literatura uzupełniająca

Banach M., Prowadzenie emisji głosu w chórze, Bydgoszcz 1998.

Bristiger A., Związki muzyki ze słowem, Kraków 1986.

Bukofzer M., Muzyka w okresie baroku, Warszawa 1970.

Feicht H., Polifonia renesansu, Kraków 1976.

Feicht H., Studia nad muzyką polskiego renesansu i baroku, Kraków 1980.

Górny T., Polifonia - Od muzyki do literatury, Kraków 2017.

Harnoncourt N., Muzyka mową dźwięków, Warszawa 1995.

Jaworski L., Podstawy techniki dyrygowania, Lublin 2008.

Jaworski L., Problemy techniki dyrygowania w wybranych pieśniach, Lublin 2007.

Krukowski S., Problemy wykonawcze muzyki dawnej, Warszawa 1972.

Kubala M., Technika wokalna i interpretacja, Warszawa 2003.

Lasocki J.K., Chór. Poradnik dla dyrygentów, Kraków 1968.

Lipka K., Pejzaż nadziei. Historyczny rozwój muzyki jako proces o charakterze teologicznym, Warszawa 2010.

Miłosz Cz., Księga psalmów, Paryż 1992.

Obniska E., Claudio Monteverdi, Kraków 2019.

Pociej B., Idea, dźwięk, forma, Kraków 1972.

Pociej B., Jan Sebastian Bach i jego muzyka, Warszawa 1995.

Pociej B., Romantyzm bez granic, Warszawa 2008.

Pociej B., Z perspektywy muzyki, Warszawa 2005.

Thomas K., Wagner L., Kompendium dyrygentury chóralnej, Warszawa 2017-19.

Zabłocki J., O prowadzeniu chóru, Warszawa 1978.

Zabłocki J., O technice dyrygowania, Warszawa 1972.

Wiechowicz S., Podstawowe uwagi dla dyrygentów chórowych, Kraków 1951.

Weingartner F., O dyrygowaniu, Katowice 1961.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line